

3. Перевершники. Платформа цінностей для внутрішньої комунікації мережі супермаркетів «Сільпо». URL: <https://grape.ua/portfolio/silpo> (дата звернення: 04.02.2024).

4. HR-директор Сільпо: Штрафів у нас немає – є система преміювання. URL: <https://rau.ua/personalii/hr-direktor-silpo/> (дата звернення: 04.02.2024).

5. Офіс-трансформер та оцінка настрою за фото. Як виглядає новий інноваційний робочий хаб Fozzy Group. URL: <https://forbes.ua/company/ofis-transformer-i-otsenka-nastroeniya-po-foto-kak-vyglyadit-innovatsionnyy-rabochiy-khab-fozzy-group-18032021-1185> (дата звернення: 04.02.2024).

6. Сільпо спільно з Мінцифри створив освітні серіали про роботу касирів та пекарів для Дія.Освіта. URL: <https://rau.ua/novyni/novini-partneriv/silpo-osvichni-seriali-dija-osvita/> (дата звернення: 04.02.2024).

7. У великих ритейлерів дефіцит кваліфікованих кадрів. Як вони уникають нестачу персоналу. URL: <https://retailers.ua/news/menedjment/13714-u-velikih-riteyleriv-defitsit-kvalifikovanih-kadriv-yak-voni-unikayut-nestachu-personalu> (дата звернення: 04.02.2024).

ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА: ПРОБЛЕМИ Й РИЗИКИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ

Ткаченко С.Є., кандидат економічних наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8807-4885>

Сьогодні нові цифрові технології, інноваційні бізнес-моделі проникають в усі сфери господарського життя суспільства, впливаючи на саму суть економіки, формуючи в ній якісні структурні зміни, формуючи в ній якісні структурні зміни. У результаті формується цифрова економіка, як підсистема економіки традиційної, що вирізняється активним використанням цифрових технологій й обігом специфічних електронних товарів. Рівень розвитку цифрової економіки тісно корелює з конкурентоспроможністю країн, що потребує особливої уваги держави та бізнесу до її розвитку.

Цифрова економіка кардинально змінює спосіб виробництва та транскордонні ринки товарів і послуг для бізнесу, збільшує його продуктивність і підвищує конкурентоспроможність.

Цифровізація бізнесу, розпочавшись із локальних внутрішньофірмових і корпоративних проєктів, поступово набуває глобальних масштабів, а великі гравці цифрового бізнесу вийшли на перші позиції у світі. Так, Apple, Alphabet, Microsoft, Amazon і Facebook

входять до списку найдорожчих компаній у світі за ринковою капіталізацією. Найдорожча неамериканська компанія в цьому списку – китайський інтернет-продавець Alibaba Group. Крім цього, сьогодні приклади «цифрових екосистем» є в різних інших галузях і компаніях [1].

Цифрова економіка - це новий вид економічних відносин, який присутній уже в усіх галузях світового ринку й активно розвивається. Цифрова економіка вже незабаром може стати провідним сегментом, драйвером зростання і розвитку економічної системи в цілому. Це пов'язано з тим, що цифрова економіка має деякі переваги перед матеріальними товарно-грошовими обмінами, як швидкість доставки товару або практично миттєве надання послуг. Ще однією перевагою цифрової економіки є нижча ціна виробництва та виконання транзакцій. Однією з ключових переваг цифрової економіки перед традиційною є те, що електронні товари є практично невичерпними й існують у віртуальному вигляді, матеріальні ж практично завжди обмежені в кількості й отримати доступ до них значно складніше.

Ефективний розвиток ринків у цифровій економіці можливий тільки за наявності розвинених технологій, тому заходи з її стимулювання мають бути сфокусовані на двох напрямках. Перший – інститути; потрібне їхнє перетворення і модернізація для створення умов розвитку цифрової економіки (нормативне регулювання цифрових ринків і цифрового виробництва, підготовка кадрів із цифровими компетенціями тощо). Друге - технічна інфраструктура (мережі передавання даних, центри обробки даних, програмні сервіси тощо), створення якої потребує не лише значних зусиль, а й інвестицій.

Цифровій трансформації економіки належить важлива роль у прискоренні темпів світового економічного розвитку, підвищенні продуктивності праці в існуючих галузях, формуванні нових ринків та галузей, а також у досягненні сталого інклюзивного економічного зростання. При цьому цифрова трансформація соціальної сфери стає потужним каталізатором та фактором посилення інклюзивності, завдяки їй швидше та ефективніше налагоджуються зв'язки між різними спільнотами, відбувається обмін інформацією, ідеями та продуктами.

Процеси цифрової трансформації характеризуються великою складністю та багатомірністю. На них впливає безліч різних факторів, найбільш суттєві з яких необхідно вміти своєчасно виявляти та вимірювати для того, щоб приймати правильні стратегічні рішення, планувати розвиток за ключовими напрямками та здійснювати коригуючий вплив на основі зворотного зв'язку.

До переваг цифрової економіки можна віднести нижчі ціни на товари та послуги, їх доступність та широкий спектр вибору, економію часу споживачів та людських ресурсів як робочої сили для власника бізнесу.

Розвиток цифрових технологій матиме важливе значення для досягнення практично всіх економічних та соціальних цілей і торкнеться всіх країн, галузей та зацікавлених сторін [2].

Слід зауважити, що, як і будь-яке інше масштабне явище, розвиток цифрової економіки пов'язаний не тільки з позитивними наслідками, а й із різного роду ризиками та загрозами. Їхніми джерелами є два основні ефекти.

По-перше, це поява нових видів ризиків і загроз, властивих саме цифровій економіці, що базуються на її технологічних особливостях. По-друге, при переході до цифрової економіки відбувається інституційна трансформація, яка сама по собі, незалежно від її причин і природи, є потужним дестабілізуючим фактором для сталого та успішного соціально-економічного розвитку.

Зростаючу цифрову нерівність між суб'єктами господарювання можна розглядати як один із стимулюючих чинників розвитку тіньових економічних відносин: зростаюче безробіття, спричинене впровадженням нових технологій, робить частину працівників неконкурентоспроможними на ринку праці, тим самим змушуючи їх шукати робочі місця в тіньовому секторі.

Такого роду процеси лише посилюють наявну диференціацію в суспільстві. При цьому цифровізація призводить до зростання ролі затребуваних фахівців у реалізації проєктів, оплата праці в яких здійснюватиметься опосередковано, що може призвести до зростання тіньового сектора.

У зв'язку з цими загрозами та ризиками впровадження цифровізації, вважаємо доцільним реалізацію таких заходів:

- приділяти підвищену увагу технологічним змінам в економіці, які відбуваються, відстежувати сфери та напрямки застосування нових технологій;

- вносити відповідні зміни до чинного законодавства як на внутрішньодержавному, так і на міжнародному рівнях;

- розробити та реалізувати політику мінімізації наявної диференціації в технологічному та цифровому розвитку господарюючих суб'єктів економіки;

- розвивати міжнародне співробітництво у сфері протидії кіберзагрозам і ризикам цифрового та інформаційного характеру.

Література:

1. Study on monitoring the Digital Economy and Society in the Eastern European Partner Countries. *innogrowth.org*. URL: <https://innogrowth.org/wp-content/uploads/2020/07/DESI-2020.pdf>.

2. Ткаченко С.Є. Перспективи розвитку цифрової економіки у глобальному просторі. «Економічні горизонти». 2023. № 2(24). [https://doi.org/10.31499/2616-5236.2\(24\).2023.281234](https://doi.org/10.31499/2616-5236.2(24).2023.281234)

НАПРЯМИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧО-ТОРГОВЕЛЬНОЇ КОРПОРАЦІЇ

Ткачова С.С., кандидат економічних наук, доцент,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7103-9269>

Попович Ю.В., здобувач першого (бакалаврського) рівня ВО,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Корпорація Біосфера – це лідер з виробництва та дистрибуції товарів для дому та особистої гігієни в Україні та один з лідерів у Східній Європі та Центральній Азії [1]. Корпорація працює в Україні понад 25 років. Вона фактично перетворилася з локального стартапу на міжнародного гіганта, що експортує продукцію по всій Східній, Центральній та Північній Європі, до Середньої та Центральної Азії, Південної Америки та Африки. Продукція корпорації представлена на більш ніж 30 ринках від Естонії до Танзанії, а в продуктовому портфелі компанії – понад 2 тис. найменувань продукції. За день у світі продається 1,3 млн одиниць продукції Біосфери [2]. Корпорація об'єднує такі широко відомі торгові марки, як «Фрекен БОК», Smile, Selpak, Vortex, Vambik, Novita, Eventa, Superfresh, PRO service і багато ін. [1].

Сучасні виробничі потужності корпорації представлені 4 заводами загальною виробничою площею 35 тис. м² у Дніпропетровській, Київській та Хмельницькій областях, відкритим виробництвом у Тернополі, а також логістичними комплексами площею 30 тис. м² [3]. Також спільно з французькою компанією Groupe Lemoine Біосфера володіє заводом з виробництва ватної продукції в Естонії площею 8,5 тис. м² [1]. Щомісячний обсяг виробництва корпорації становить 8,5 млн пакетів для сміття, 10 млн вологих серветок, 4 млн губок і 1,4 млн ватних паличок. Виторг корпорації Біосфера у 2020 р. сягнув \$250 млн [3].